

Slovenská spoločnosť klinickej biochémie

organizačná zložka Slovenskej lekárskej spoločnosti

Cena profesora Ivana Pecháňa **Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie**

Š T A T Ú T

V súlade s platným Štatútom Slovenskej lekárskej spoločnosti pre udeľovanie cien a pôct vydáva Slovenská spoločnosť klinickej biochémie, organizačná zložka Slovenskej lekárskej spoločnosti (ďalej len OZ), vlastný

**Štatút udeľovania Ceny profesora Ivana Pecháňa,
popredného slovenského vedca, pedagóga, lekára - klinického biochemika.**

OZ ○ podporuje:

- zvyšovanie a prehlbovanie profesionálnej úrovne;
- rozvoj vedeckej a odbornej úrovne;

a

○ oceňuje:

- všeobecne uznávané špičkové výsledky vynikajúcej, dlhodobej odbornej, pedagogickej, vedeckej a výskumnej činnosti, publikačnú a prednáškovú aktivitu v odbore klinickej biochémie;
- zásluhy o budovanie a rozvoj klinickej biochémie a laboratórnej diagnostiky *in vitro*

udeľovaním Ceny profesora Ivana Pecháňa.

P R E A M B U L A

Cena profesora Ivana Pecháňa bola založená ako vyjadrenie vďaky za prínos a význam tejto osobnosti v odbore klinickej biochémie. Je trvalou pripomienkou všetkého, čo v tomto odbore i medziľudských vzťahoch zanechal.

Cena je súčasne poctou odbornej verejnosti tejto významnej osobnosti odboru i spomienkou na človeka, ktorý výrazne ovplyvnil nasmerovanie tohto odboru na Slovensku.

I. Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc.

Ivan Pecháň sa narodil 29. apríla.1932 v Trnave. Pochádzal z lekárskej rodiny. Po maturite na tamojšom gymnáziu sa rozhodol pre štúdium medicíny na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského. Už počas štúdia sa zapojil do Študentskej vedeckej a odbornej činnosti na Farmakologickom ústave UK. Vďaka osudovému stretnutiu

s vtedajším docentom T. R. Nederlandom začal pracovať ako odborný asistent na Ústave všeobecnej a klinickej biochémie LF UK v Bratislave. V roku 1957, po reorganizácii pracoviska a vzniku Katedry biochémie, pod vedením doc. T. Turského začal budovať svoju úspešnú vedeckú kariéru, popri ktorej sa venoval aj intenzívnej pedagogickej činnosti. Vo svojej vedeckej práci pokračoval ako ašpirant Ústavu organickej chémie a biochémie ČSAV v Prahe, kde v roku 1963 obhájil svoju dizertačnú prácu. Vďaka štipendiu Humboldtovej nadácie absolvoval dlhodobé stáže na fyziologických ústavoch vo Freiburgu a v Mníchove. V roku 1968 habilitoval a v roku 1983 obhájil svoju doktorskú dizertačnú prácu. V roku 1991 bol menovaný profesorom. Jeho vedecký záujem bol mimoriadne široký. Venoval sa výskumu metabolizmu voľných nukleotidov a ich funkcií, a to predovšetkým v centrálnej nervovej sústave, srdci a obličkách. Vytvoril experimentálne modely poškodenia centrálnej nervovej sústavy, študoval klinické aspekty problematiky neurologických (SM) a kardiologických ochorení; študoval biochemické aspekty regenerácie a transplantácie nervového tkaniva. Pracoval na vývoji kardioprotektívnych režimov pri kardiochirurgických a angiochirurgických operáciách, pred, v priebehu a po transplantácii srdca.

Profesor Pecháň prednášal, publikoval, organizoval. V roku 1991 sa stal externým vedúcim Katedry klinickej biochémie SPAM. Výpočet odborných spoločností, ktorých bol členom a aj predsedom je dlhý. Predovšetkým to bolo jeho členstvo a dlhoročné predsedníctvo v Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie Slovenskej lekárskej spoločnosti. Založil a bol dlhoročným predsedom Sekcie neurochémie Slovenskej biochemickej spoločnosti SAV a Československej biochemickej spoločnosti ČSAV. Ďalej bol členom Českej spoločnosti klinickej biochémie, Rakúskej spoločnosti klinickej biochémie, Medzinárodnej komisie programu INTERMOZOG a tajomníkom Československého národného komitétu Medzinárodnej organizácie pre výskum mozgu. Svoje odborné vedomosti, dlhoročné skúsenosti, dar reči, zmysel pre humor a šarm uplatnil ako prednášateľ na Lekárskej fakulte a Prírodovedeckej fakulte UK, na Chemicko-technologickej fakulte SVŠT, na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce TU.

Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc. bol autorom a spoluautorom 24 monografií a učebníc, 230 publikácií v odborných časopisoch a zborníkoch a viac ako 500 odborných prednášok a posterov. Za výsledky svojej práce dostal Cenu literárneho fondu, Cenu profesora Kostlivého, Cenu rektora Univerzity Komenského a viacerých ocenení Slovenskej kardiologickej spoločnosti za publikačnú činnosť.

Profesor Ivan Pecháň bol významnou osobnosťou slovenskej biochémie a klinickej biochémie, pedagógom, organizátorom vedy a biomedicínskeho diania na Slovensku. Výsledkami svojej práce vytýčil smer rozvoja odboru, ktorý dodnes čerpá aj z výsledkov jeho invenčnej vedeckej práce.

II. Cena

Cenu profesora Ivana Pecháňa (ďalej „Cena“) udeľuje Výbor Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie (ďalej „Spoločnosť“) raz za dva roky počas Kongresu Slovenskej

spoločnosti klinickej biochémie ako najvýznamnejšej profesionálnej akcii odboru za celoživotný alebo dlhodobý významný odborný prínos pre klinickú biochémiu, výrazný príspevok k rozvoju vedného odboru, špičkový vedecký, pedagogický alebo publikačný počin vo forme knihy alebo publikácie prípadne za iný hodnotný pracovný úspech osobnosti odboru.

Kandidátov na udelenie Ceny navrhujú členovia Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie a doručujú ich Výboru Spoločnosti najneskôr 60 dní pred dátumom udelenia Ceny. Návrh kandidáta na udelenie Ceny musí byť podaný v písomnej forme, riadne odôvodnený a to formou stručného vyhodnotenia prínosu navrhovanej osobnosti z oblasti klinickej biochémie.

Výzva na predkladanie návrhov je zverejnená na webovej stránke Spoločnosti najneskôr 60 dní pred uzávierkou návrhov. Predložené návrhy vyhodnocuje výberová komisia Spoločnosti za prítomnosti zástupcu sponzora Ceny podľa odborných kritérií. Výberová komisia je trojčlenná. Členov komisie menuje Výbor Spoločnosti.

Členstvo vo výberovej komisii nie je zlučiteľné s uvedením danej osobnosti medzi kandidátov Ceny. O výbere laureáta rozhodne Výbor najneskôr 30 dní pred dátumom udelenia Ceny.

Cena môže byť jednému kandidátovi udelená iba raz.

Ak Výbor Spoločnosti udelí Cenu „In memoriam“, bude táto odovzdaná najbližšiemu priamemu rodinnému príslušníkovi laureáta. Vybraný laureát dostáva Certifikát o udelení Ceny profesora Ivana Pecháňa a finančnú odmenu 1.500,- €.

Súčasťou programu Kongresu Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie je prednáška na počesť profesora Pecháňa, ktorú môže predniesť laureát alebo iná poverená osoba.

III. Odovzdávanie Ceny

Cena je udeľovaná na najvýznamnejšom odbornom podujatí v odbore klinická biochémia, a to na Kongrese Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie, teda raz za dva roky.

Udelenie Ceny je integrálnou súčasťou spoločenskej časti oficiálneho programu Kongresu a vybranému laureátovi ju verejne odovzdávajú prezident (prípadne ním poverený člen Výboru) Spoločnosti a zástupca sponzora. Oficiálne udelenie Ceny má tieto časti:

- 1) úvodný príhovor prezidenta Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie (krátka charakteristika laureáta, za čo je mu Cena udelená);
- 2) príhovor zástupcu sponzora (dôvod zriadenia Ceny, jej poslanie);
- 3) odovzdanie darčkového šeku laureátovi (zástupca sponzora + prezident SSKB).

Informácia o laureátoch Ceny bude permanentnou súčasťou webovej stránky SSKB a sponzora Ceny.

IV. Záverečné ustanovenia

Sponzorom Ceny profesora Ivana Pecháňa je spoločnosť Roche Slovensko, s.r.o., Diagnostics Division, Lazaretská 12, 811 08 Bratislava 1.

Registráciu udelených Cien zabezpečuje sekretariát Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Výplatu Ceny zabezpečuje Slovenská spoločnosť klinickej biochémie.

Vyhotovenie certifikátu a sponzorovanie zaisťuje sponzor Ceny.

Doklady o udelení Ceny postupuje Výbor Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie na sekretariát Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Tento Štatút má tri oficiálne exempláre:

1. prvý, obsahujúci originály listov so súhlasom so založením Ceny od synov profesora Ivana Pecháňa Petra a Borisa a životnej partnerky Anny Dobišovej, ktorý je určený pre Výbor Spoločnosti klinickej biochémie;
2. druhý, obsahujúci kópie listov so súhlasom so založením Ceny od synov profesora Ivana Pecháňa Petra a Borisa a životnej partnerky Anny Dobišovej, ktorý je určený sponzorovi Ceny, firme Roche Slovensko, s.r.o.;
3. tretí, obsahujúci kópie listov so súhlasom so založením Ceny od synov profesora Ivana Pecháňa Petra a Borisa a životnej partnerky Anny Dobišovej, ktorý je určený rodine a blízkym pána profesora.

Všetky sú označené poradovým číslom v zmysle predošlého odseku a v závere majú od tlačok pečiatky Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie a podpis prezidenta Spoločnosti. Štatút bol schválený Výborom Slovenskej spoločnosti klinickej dňa 12.3.2014. Platnosť a účinnosť nadobúda dňom schválenia Výborom.

MUDr. Katarína Daňová, PhD.
prezidentka SSKB

Bratislava, 12.3.2014

Prílohy:

- *korešpondencia s rodinou p. profesora Ivana Pecháňa – súhlasy so založením Ceny (synovia Peter a Boris, životná partnerka Anna Dobišová);*
- *vzor Certifikátu laureáta.*